

Desátá přednáška z UCPO

TÉMA:

Účetní závěrka pojišťoven

Účetní závěrka pojišťoven

- Účetní závěrku sestavují pojišťovny v souladu se zákonem o účetnictví a vyhláškou č. 502/2002 Sb. a tvoří ji:
  - ◆ Rozvaha,
  - ◆ Výkaz zisku a ztráty (výsledovka),
  - ◆ Příloha,
  - ◆ Přehled o změnách vlastního kapitálu.
- Pojišťovny sestavují účetní závěrku jako:
  - ✓ Řádnou,
  - ✓ Mimořádnou,
  - ✓ Konsolidovanou.

Druhy účetních závěrek

- **Řádná účetní závěrka** – se sestavuje vždy k poslednímu dni účetního období.
- **Mimořádná účetní závěrka** – se sestavuje ve specifických případech jako jsou např. vyhlášení konkurzu a vyrovnání, zrušení bez likvidace, vstup do likvidace, atd.
- **Konsolidovaná účetní závěrka** – se sestavuje na základě majetkového podílu na základním kapitálu jiných společností.

Všechny pojišťovny musí mít účetní závěrku ověřenu auditorem a vybrané údaje jsou povinny zveřejňovat.

Rozvaha (bilance)

- Úkolem rozvahy obecně je zachytit k určitému okamžiku stav aktiv a pasiv pojišťovny. Rozvahu si pojišťovna může sestavovat k libovolnému okamžiku. Rozvaha, která je součástí účetní závěrky, se pak sestavuje povinně k poslednímu dni účetního období (rozvahový den).
- Rozvaha je členěna na aktiva a pasiva v položkách za minulé období, hrubou výši, úpravu a čistou výši.
- Hlavní položky rozvahy lze zjednodušeně vyjádřit takto:

Struktura rozvahy

Aktiva

1. Pohledávky za upsaný základní kapitál
2. Dlouhodobý nehmotný majetek
3. Finanční umístění (investice)
4. Finanční umístění životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník
5. Dlužníci
6. Ostatní aktiva
7. Přejížděné účty aktiv

Pasiva

1. Vlastní kapitál
2. Podřízená pasiva
3. Technické rezervy
4. Rezerva na životní pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník
5. Rezervy na ostatní rizika a ztráty
6. Depozita při pasivním zajištění
7. Věřitelé
8. Přejížděné účty pasiv

Výkaz zisku a ztráty (výsledovka)

- Výkaz zisku a ztráty má za úkol zachytit vývoj hospodaření pojišťovny za určité období (nejčastěji 1 rok).
- Zatímco tedy rozvaha je jednoznačně statickým výkazem – zachycuje stav aktiv a pasiv k určitému datu, výkaz zisku a ztráty je výkazem dynamickým, který sleduje vývoj hospodaření v určitém časovém úseku.
- Sestavení výkazu zisku a ztráty má v současnosti primárně vyčíslit výši hospodářského výsledku pojišťovny, ale také ukázat, co ovlivnilo tvorbu hospodářského výsledku pojišťovny za dané účetní období.

- Hospodářský výsledek pojišťovny lze rozčlenit na:
  - Provozní,
  - Finanční,
  - Mimořádný.
- Výkaz zisku a ztráty se u pojišťoven skládá ze tří základních částí:
  - Technického účtu k neživotnímu pojištění,
  - Technického účtu k životnímu pojištění,
  - Netechnického účtu
- Výkaz zisku a ztráty se tvoří tak, že se nejprve porovnávají náklady a výnosy na technickém účtu k neživotnímu pojištění a technického účtu k životnímu pojištění. Dílčí hospodářské výsledky zjištěné na technických účtech se pak přenesou do hospodaření na netechnickém účtu, kde se k nim připočítají náklady a výnosy, které přímo nesouvisí s prvotní funkcí pojišťoven, a teprve tímto se dostane celkový hospodářský výsledek za dané účetní období.

Technický účet k NP ve VZ/Z

- Technický účet k neživotnímu pojištění obsahuje:
  1. - zasloužené pojistné – očištěné (očištěné o pojistné postoupené zajišťovatelům)
  2. - převedené výnosy z finančního umístění z netechnického účtu
    - ◆ - ostatní technické výnosy – očištěné
    - ◆ - náklady na pojistná plnění – očištěné o náklady na pojistná plnění postoupená zajišťovatelům
    - ◆ - změnu stavu ostatních technických rezerv – očištěnou
    - ◆ - prémie a slevy – očištěné
    - ◆ - čistou výši provozních výdajů
    - ◆ - ostatní technické náklady – očištěné
    - ◆ - změnu stavu vyrovnávací rezervy
    - **výsledek technického účtu k neživotnímu pojištění**

Technický účet k ŽP ve VZ/Z

■ Technický účet k životnímu pojištění obsahuje:

- - zasloužené pojistné – očištěné
- - výnosy z finančního umístění
- - přírůstky hodnoty finančního umístění
- - ostatní technické výnosy – očištěné
- - náklady na pojistná plnění – očištěné
- - změnu stavu jiných rezerv
- - prémie a slevy – očištěné
- - čistou výši provozních výdajů
- - náklady na finanční umístění
- - úbytky hodnoty finančního umístění
- - ostatní technické náklady – očištěné
- - převod výnosů z finančního umístění na netechnický účet (pokud se některé výnosy účtované na technickém účtu k životnímu pojištění týkají netechnického účtu, je třeba je přeúčtovat na netechnický účet)
- - **výsledek technického účtu k životnímu pojištění**

Netechnický účet ve VZ/Z

- Netechnický účet se pak skládá z těchto položek:
  - ◆ - výsledek technického účtu k neživotnímu pojištění
  - ◆ - výsledek technického účtu k životnímu pojištění
  - ◆ - výnosy z finančního umístění
  - ◆ - převedené výnosy finančního umístění z technického účtu k životnímu pojištění
  - ◆ - náklady na finanční umístění
  - ◆ - převod výnosů z finančního umístění na technický účet k neživotnímu pojištění
  - ◆ - ostatní výnosy
  - ◆ - ostatní náklady
  - ◆ - daň z příjmů z běžné činnosti
  - ◆ - **zisk nebo ztráta z běžné činnosti po zdanění**
  - ◆ - mimořádné výnosy
  - ◆ - mimořádné náklady
  - ◆ - **mimořádný zisk nebo ztráta**
  - ◆ - daň z příjmů z mimořádné činnosti
  - ◆ - ostatní daně a poplatky
  - ◆ - **zisk nebo ztráta za účetní období**

Příloha

- Její úlohou je podat doplňující informace o účetní jednotce, o způsobech a metodách účtování, odepisování, oceňování, atd. a objasnit údaje obsažené v rozvaze a výsledovce a umožnit tak snadnější orientaci v údajích o vývoji hospodářské situace pojišťovny v daném účetním období.
- Příloha sestavovaná pojišťovnami musí obsahovat určité informace, které mají obecný nebo zvláštní obsah.

Obecný obsah přílohy

- Obecný obsah přílohy tvoří:
  - ◆ obchodní jméno a sídlo pojišťovny,
  - ◆ identifikační číslo,
  - ◆ předmět podnikání (neživotní pojištění, životní pojištění, ostatní činnosti),
  - ◆ právní forma pojišťovny,
  - ◆ jména a bydliště nebo firma a sídlo osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem nebo jeho členy,
  - ◆ u akciové společnosti výše základního kapitálu, rozsah jeho splacení, počet, druh, forma a jmenovitá hodnota akcií,

- ◆ datum vzniku pojišťovny,
- ◆ u zahraničních osob umístění jejich zahraniční složky, jméno a bydliště, případně místo pobytu jejího vedoucího,
- ◆ vstup do likvidace a jméno a bydliště likvidátora (likvidátorů), prohlášení konkurzu a jméno a bydliště konkurzního správce, zahájení řízení o vyrovnání, zamítnutí návrhu konkurzu pro nedostatek majetku,
- ◆ právní důvod výmazu pojišťovny z obchodního rejstříku a datum jejího zániku,
- ◆ další skutečnosti, o nichž zákon stanoví, že se zapisují do obchodního rejstříku.

Zvláštní obsah přílohy

- Zvláštní obsah přílohy pak musí obsahovat:
  - ◆ V případě neživotního pojištění:
    - ★ předepsané pojistné v hrubé výši (předepsané hrubé pojistné),
    - ★ zasloužené pojistné v hrubé výši (zasloužené hrubé pojistné),
    - ★ hrubé náklady na pojistná plnění,
    - ★ hrubé provozní výdaje,
    - ★ zůstatkovou částku (saldo) zajištění.
- Výše uvedené údaje se rozčleňují na přímé pojištění a přijatá zajištění, pokud tato zajištění dosahují 10 % a více z předepsaného hrubého pojistného, a dále v rámci přímého pojištění podle odvětví a skupin pojištění.

- ◆ Pokud jde o životní pojištění, musí příloha obsahovat:
  - ★ předepsané hrubé pojistné, rozčleněné na přímé pojištění a na přijatá zajištění, pokud tato zajištění představují 10 % a více předepsaného hrubého pojistného, a dále v rámci přímého pojištění následující položky:
    - individuální (zvláštní) pojistné,
    - pojistné kolektivního pojištění,
    - běžné pojistné,
    - jednorázové pojistné,
    - pojistné ze smluv bez podílů na ziscích,
    - pojistné ze smluv s podílem na ziscích,
    - pojistné ze smluv, u nichž riziko finančního umístění nese pojištěný.
  - ★ Zůstatkovou částku (saldo) zajištění.

Přehled o změnách vlastního kapitálu

- V přehledu o změnách vlastního kapitálu jsou uspořádány položky, které vyjadřují celkovou změnu vlastního kapitálu za účetní období.
- V tomto výkazu se sledují samostatně změny v položkách vlastního kapitálu - základního kapitálu, vlastních akcií, emisního ážia, rezervních fondů, kapitálových fondů, oceňovacích rozdílů a zisku (ztráty).